FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT ELEANOR SHARPSTON
föredraget den 9 juni 2011 [1]

1. Den advokat som företrädde bolaget Bell & Ross BV (nedan kallad klaganden) översände, inom tidsfristen för att väcka talan, en ansökan per telefax avseende ogiltigförklaring av ett beslut meddelat av Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (harmoniseringsbyrån). Därefter ingav han sju exemplar av samma ansökan till Europeiska unionens tribunals kansli (nedan kallat kansliet). Dessa exemplar inkom till kansliet efter det att tidsfristen för att väcka talan hade löpt ut men inom den tiodagarsfrist som fastställts för ingivande av originalet efter översändande per telefax.

2. Eftersom kansliet inte kunde hitta originalet bland de sju exemplaren anmodades advokaten att översända ansökan i original. Advokaten översände det exemplar som fortfarande fanns i hans besittning, vilket inkom till kansliet efter utgången av nämnda tiodagarsfrist. Efter att ha kontrollerat underskriften med hjälp av en fuktig trasa slog kansliet fast att det rörde sig om originalet och att övriga exemplar var kopior av samma ansökan.

3. Tribunalen slog då genom ett motiverat beslut fast, utan ytterligare behandling, att det var uppenbart att talan inte kunde tas upp till sakprövning eftersom ansökan hade ingetts efter det att tidsfristen för att väcka talan hade löpt ut.

4. I förevarande mål har tribunalens beslut [2] överklagats vad gäller begreppen brist som kan rättas till, ursäktligt misstag och oförutsebara omständigheter, vad gäller frågan huruvida tribunalens beslut var proportionerligt samt skyddet för berättigade förväntningar.

Tillämpliga bestämmelser

Stadgan för Europeiska unionens domstol

5. I artikel 21 andra stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol (nedan kallad stadgan) föreskrivs bland annat att ansökan i

1 — Originalspråk: franska.

2 — Beslut av den 18 juni 2010 i mål T-51/10, Bell & Ross mot harmoniseringsbyrån (nedan kallat det överklagade beslutet).

förekommande fall ska åtföljas av den rättsakt som begärs ogiltigförklarad. Om ansökan inte åtföljs av denna handling, ”ska justitiesekreteraren anmoda vederbörande att inom skälig tid inge de[n]; dock får talan inte avvisas på den grund att de[nn]a handling… inkommit först efter det att tiden för att väcka talan har gått ut”.

Tribunalens rättegångsregler

6. Artikel 43 i tribunalens rättegångsregler (nedan kallade rättegångsreglerna) har följande lydelse:

”1. Originalexemplaret av varje inlaga ska vara undertecknat av partens ombud eller advokat.

Originalet och däri angivna bilagor ska inges tillsammans med fem kopior till tribunalen samt en kopia till varje annan part i målet. Kopiornas riktighet ska ha bestyrkts genom den ingivande partens försorg.

…

6. … [V]id bedömningen av om tidsfristerna för förfarandet följts [ska] den dag beaktas då en kopia av en undertecknad inlaga… inkommer till tribunalens kansli per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel som tribunalen har tillgång till, förutsatt att det undertecknade originalet av inlagan, tillsammans med bilagor och kopior som avses i punkt 1 andra stycket, inkommer till kansliet senast tio dagar därefter. Artikel 102.2[3] är inte tillämplig på denna tiodagarsfrist.

…”

7. I artikel 44.6 i rättegångsreglerna föreskrivs följande:

”Om ansökan inte uppfyller kraven i punkterna 3–5[4], ska justitiesekreteraren fastställa en skälig frist för sökanden, så att denne kan rätta ansökan eller inkomma med de nämnda handlingarna. Löper fristen ut utan att sökanden har avhjälpt bristen, ska tribunalen besluta huruvida underlåtelsen att iaktta dessa formföreskrifter medför att talan inte kan prövas.”

3 — Enligt denna artikel ska tidsfristerna förlängas med tio dagar med hänsyn till avstånd.

4 — I dessa punkter föreskrivs att advokaten ska inge ett intyg av vilket framgår att han är auktoriserad (punkt 3), de handlingar som anges i artikel 21 andra stycket i stadgan (punkt 4) och, om sökanden är en privaträttslig juridisk person, ett bevis för dess rättsliga existens och för att advokatens fullmakt har utställts av någon därtill behörig person (punkt 5).

8. Artikel 111 i rättegångsreglerna har följande lydelse:

”Om det är uppenbart att tribunalen saknar behörighet att pröva viss sak eller att talan inte kan tas upp till prövning eller att talan helt saknar rättslig grund, kan tribunalen, sedan generaladvokaten hörts, fatta ett motiverat beslut utan ytterligare behandling.”

Instruktionen för justitiesekreteraren vid tribunalen

9. Instruktionen för justitiesekreteraren vid tribunalen (nedan kallad instruktionen för justitiesekreteraren) har fastställts på grundval av artikel 23 i rättegångsreglerna. I artikel 7 i instruktionen till justitiesekreteraren föreskrivs följande:

”1. Justitiesekreteraren skall tillse att de handlingar som ingår i akten uppfyller kraven i domstolens stadga, i rättegångsreglerna, i Praktiska anvisningar till parterna samt i denna instruktion.

Vid behov skall justitiesekreteraren förelägga parterna att inom viss tid rätta till formella brister i de ingivna handlingarna.

Delgivningen av en inlaga fördröjs så länge den inte uppfyller kraven i de bestämmelser i rättegångsreglerna som avses i punkterna 55 och 56 i Praktiska anvisningar till parterna.

Delgivningen av en inlaga fördröjs eller kan fördröjas, beroende på omständigheterna, så länge den inte uppfyller kraven i punkterna 57 och 59 i Praktiska anvisningar till parterna.

…

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 43.6 i rättegångsreglerna vad avser ingivande av handlingar per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel, skall justitiesekreteraren endast godta ingivandet av handlingar med underskrift i original av en parts advokat eller ombud.

…”

Praktiska anvisningar till parterna

10. Tribunalens praktiska anvisningar till parterna (nedan kallade de praktiska anvisningarna) har antagits på grundval av artikel 150 i rättegångsreglerna. I avdelning B med rubriken ”Ingivande av inlagor” anges bland annat följande:

”…

7. I slutet av inlagan skall det finnas en underskrift i original av den berörda partens ombud. Om det finns flera företrädare räcker det med att en av dem skriver under inlagan.

…

9. Den berörda partens ombud skall, på varje kopia av de inlagor som skall ges in enligt artikel 43.1 andra stycket i rättegångsreglerna, intyga att kopian överensstämmer med originalhandlingen och bestyrka detta med sin underskrift."

11. I avdelning F med rubriken "Rättelser av inlagor" preciseras i punkterna 55–59 under vilka förutsättningar ansökningar kan rättas.

12. Enligt punkt 55 ska en ansökan som inte överensstämmer med följande krav inte delges svaranden och det ska fastställas en skälig tid inom vilken rättelse ska ske:

"a) ingivande av det intyg av vilket det framgår att advokaten är behörig att uppträda inför domstol (artikel 44.3 i rättegångsreglerna),

b) bevis för en privaträttslig juridisk persons rättsliga existens (artikel 44.5 a i rättegångsreglerna),

c) fullmakt (artikel 44.5 b i rättegångsreglerna),

d) bevis för att fullmakten har utställts av någon därtill behörig person (artikel 44.5 b i rättegångsreglerna),

e) ingivande av den angripna rättsakten (talan om ogiltigförklaring) … (artikel 21 andra stycket i stadgan; artikel 44.4 i rättegångsreglerna)."

13. I punkt 56 föreskrivs följande:

"I immaterialrättsliga mål i vilka lagenligheten av ett beslut av en av harmoniseringsbyråns överklagandenämnder ifrågasätts skall en ansökan som inte överensstämmer med följande krav i artikel 132 i rättegångsreglerna inte delges den andra parten eller parterna, och det skall fastställas en skälig tid inom vilken rättelse skall ske:

a) namnen på parterna i förfarandet vid överklagandenämnden och de adresser som dessa hade uppgett för delgivningsändamål under det förfarandet (artikel 132.1 första stycket i rättegångsreglerna),

b) den dag då överklagandenämndens beslut delgavs (artikel 132.1 andra stycket i rättegångsreglerna),

c) som bilaga, det angripna beslutet (artikel 132.1 andra stycket i rättegångsreglerna).”

14. I punkt 57 föreskrivs bland annat följande:

”Om en ansökan inte överensstämmer med följande formkrav skall delgivningen av den uppskjutas och en skälig tid fastställas inom vilken rättelse skall ske:

…

b) ombudets underskrift i original i slutet av ansökan (punkt 7 i de praktiska anvisningarna),

…

o) ingivande av kopior beträffande vilka det har bestyrkts att de överensstämmer med ansökan (artikel 43.1 andra stycket i rättegångsreglerna och punkt 9 i de praktiska anvisningarna).”

15. Det anges i punkt 58 att en ansökan ska delges och en skälig tid fastställas inom vilken rättelse ska ske om ansökan inte överensstämmer med formkraven avseende delgivningsadress, intyg av vilket det framgår att andra advokater är behöriga att uppträda inför domstol, sammanfattning av huvudargumenten och översättning till rättegångsspråket av bilagor.

16. Slutligen anges i punkt 59 principen om eller möjligheten till rättelse, om en ansökans sidantal överskrider det maximala sidantal som föreskrivs i de praktiska anvisningarna och att delgivning till svaranden i så fall ska ske vid ett senare tillfälle.

Bakgrund till målet

17. I en ansökan som inkom per telefax till tribunalens kansli den 22 januari 2010 väckte klaganden talan mot ett av harmoniseringsbyråns beslut. [5] Eftersom nämnda beslut hade delgetts klaganden den 13 november 2009, följde det av beräkningsreglerna för tidsfristerna i rättegångsreglerna att fristen för att väcka talan löpte ut den 25 januari 2010.

18. Klagandens advokat översände därefter till kansliet ansökan och dess bilagor i sju

5 — Beslut av tredje överklagandenämnden av den 27 oktober 2009 i ärende R 1267/2008-3, Bell & Ross BV mot klockgrossisten i Norden AB (nedan kallat företagsbeslutet).

exemplar samt de handlingar som krävs enligt artikel 44 punkterna 3–5 i rättegångsreglerna, åtföljda av en skrivelse i vilken det preciserades att försändelsen innehöll ansökan i original med bilagor och sju uppsättningar kopior som överensstämde med nämnda handlingar. [6] Försändelsen inkom till kansliet den 1 februari 2010, det vill säga på den tionde dagen efter det att ansökan översänts per telefax.

19. Den 2 februari 2010 begärde kansliet att advokaten skulle översända det undertecknade originalet av ansökan som verkade saknas i försändelsen.

20. Genom skrivelse av den 3 februari 2010 översände advokaten till kansliet det enda exemplar av ansökan som fanns bland hans handlingar i målet och anförde följande:

”Eftersom jag är övertygad om att jag redan tidigare har sänt originalet till er tillsammans med en uppsättning kopior är jag oförmögen att tala om för er huruvida den handling som jag översänder till er utgör originalet. Enligt min mening är det kopian som vi har behållit. Jag överlåter åt er att undersöka den och väntar på att få höra er uppfattning.”

21. Den 5 februari 2010 meddelade kansliet advokaten att det dragit slutsatsen att det rörde sig om originalhandlingen eftersom (det svarta) bläcket hade lösts upp något när en fuktig trasa fördes över namnteckningen.

22. Kansliet registrerade således ansökan den 5 februari 2010, det vill säga efter utgången av såväl tidfristen för att väcka talan som tiodagarsfristen enligt artikel 43.6 i rättegångsreglerna.

23. Genom en skrivelse av den 12 februari 2010 som ställts till kansliet gjorde klagandens advokat gällande att det begåtts ett ursäktligt misstag, i avsikt att motivera varför det undertecknade originalet av ansökan ingetts efter utgången av ovannämnda tiodagarsfrist.

24. Med beaktande av dessa omständigheter delgavs ansökan inte harmoniseringsbyrån.

Det överklagade beslutet

25. Tribunalen ansåg att handlingarna i målet innehöll tillräckliga upplysningar och beslutade att i enlighet med artikel 111 i rättegångsreglerna avgöra målet utan ytterligare behandling. I beslutet slog den fast att det var uppenbart att talan skulle avvisas.

6 — Det verkar inte som om något av de sju exemplaren innehöll en försäkran om överensstämmelse med originalet på själva handlingen, eftersom advokaten, trots punkt 9 i de praktiska anvisningarna, ansåg att det var tillräckligt att detta omnämndes i följebrevet. Den omständigheten att ifrågavarande kopior inte hade intygats överensstämma med ansökan tas upp i det överklagade beslutet men utgjorde inte någon grund för avvisningen. Det rör sig hur som helst om ett fel som skulle ha kunnat rättas i enlighet med punkt 57 o i de praktiska anvisningarna.

26. Tribunalen erinrade om att tidsfristen för att väcka talan enligt fast rättspraxis [7] utgör tvingande rätt, eftersom den inrättats för att säkerställa tydlighet och säkerhet i rättsförhållanden och för att undvika diskriminerande eller godtycklig behandling vid rättskipningen. Det ankommer på unionsdomstolen att ex officio kontrollera om denna frist har iakttagits. [8] Tribunalen konstaterade sedan att ansökan hade inkommit till kansliet per telefax den 22 januari 2010 inom fristen för att väcka talan och att originalet med hänsyn till den tiodagarsfrist som föreskrivs i artikel 43.6 i rättegångsreglerna borde ha inkommit före den 1 februari 2010. Eftersom nämnda original inte mottogs förrän den 5 februari 2010 hade ansökan inkommit för sent. [9]

27. Därefter undersökte tribunalen de argument i skrivelsen av den 12 februari 2010 som hade framförts för att göra gällande att det begåtts ett ursäktligt misstag, närmare bestämt följande. Den person som hade kopierat ansökan hade förväxlat originalet med en av kopiorna, advokaten hade för vana att underteckna handlingar med svart bläck, kopiornas kvalitet hade gjort det svårt att skilja på originalet och kopiorna, det kan inte systematiskt krävas att en sökande kontrollerar underskriften med hjälp av en fuktig trasa, och möjligheten till rättelse enligt punkt 57 o i de praktiska anvisningarna kan leda till att sökandena blir mindre vaksamma på det nödvändiga i att kunna särskilja originalet från kopiorna.

28. Tribunalen ansåg inte att något av dessa argument kunde leda till slutsatsen att ett ursäktligt misstag begåtts. Enligt rättspraxis [10] om tidsfrister för att väcka talan, ska begreppet ursäktligt misstag tolkas restriktivt och det kan endast avse särskilda omständigheter, såsom att den berörda institutionen har uppträtt på ett sätt som i sig eller i avgörande utsträckning har varit ägnat att skapa en ursäktlig villfarelse hos en enskild i god tro som visat den omsorg som kan förväntas av en normalt underrättad aktör. I förevarande mål har emellertid klaganden själv medgett att det var klaganden som orsakade förväxlingen när handlingarna i målet skulle sammanställas och det har varken kunnat visas att det förelegat särskilda omständigheter eller att handlingarna hanterades med den omsorg som kan förväntas. Svårigheten att skilja mellan det undertecknade originalet och kopiorna borde ha kunnat övervinnas. [11]

29. I övrigt finns inte underlåtelse att inge en undertecknad ansökan i original inom tidsfristen angivet bland de fall i punkterna 55–59 i de praktiska anvisningarna i vilka en ansökan kan rättas. Möjligheten till rättelse i

7 — Dom av den 23 januari 1997 i mål C-246/95, Coen (REG 1997, s. I-403), punkt 21, och förstainstansrättens dom av den 18 september 1997 i de förenade målen T-121/96 och T-151/96, Mutual Aid Administration Services mot kommissionen (REG 1997, s. II-1355), punkterna 38 och 39.

8 — Punkt 12 i det överklagade beslutet.

9 — Punkt 17 i det överklagade beslutet.

10 — Förstainstansrättens dom av den 29 maj 1991 i mål T-12/90, Bayer mot kommissionen (REG 1991, s. II-219), punkt 29, och förstainstansrättens beslut av den 11 december 2006 i mål T-392/05, MMT mot kommissionen, punkt 36 och där angiven rättspraxis.

11 — Punkterna 19–27 i det överklagade beslutet.

punkt 57 o kan inte medföra att sökandenas vaksamhet minskar. Det åligger nämligen dem att skilja mellan original och kopior. [12]

Yrkanden och grunder för överklagandet

30. Klaganden har yrkat att domstolen ska upphäva det överklagade beslutet, fastställa att talan om ogiltigförklaring kan tas upp till sakprövning, återförvisa målet till tribunalen för prövning i sak och förplikta harmoniseringsbyrån att ersätta rättegångskostnaderna i båda instanserna.

31. Klaganden har åberopat sex grunder, nämligen åsidosättande av artikel 111 i rättegångsreglerna, åsidosättande av artikel 43 i rättegångsreglerna, underlåtelse att iaktta punkt 57 b i de praktiska anvisningarna och artikel 7.1 i instruktionen för justitiesekreteraren, underlåtelse att medge att det begåtts ett ursäktligt misstag eller förelegat oförutsebara omständigheter samt åsidosättande av proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar.

32. Harmoniseringsbyrån har yrkat att överklagandet ska ogillas och att klaganden ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

12 — Punkt 28 i det överklagade beslutet.

Bedömning

Inledande anmärkningar

33. Inledningsvis anser jag att det är viktigt att noga identifiera de viktigaste omständigheterna i detta mål.

34. För det första har det inte bestritts att en förväxling ledde till att det exemplar av ansökan som inkom till kansliet den 5 februari 2010 var det exemplar som innehöll advokatens underskrift i original medan de exemplar som mottogs den 1 februari var exakta kopior. Det har inte heller bestritts att den handling som mottogs den 5 februari var originalet till den faxkopia som mottogs den 22 januari. I övrigt är det utrett att fristen för att väcka talan löpte ut den 25 januari 2010 (och således har iakttagits vad beträffar översändandet per telefax av ansökan den 22 januari) och att tiodagarsfristen för ingivande av ansökan i original, efter översändandet per telefax, gick ut den 1 februari 2010.

35. För det andra anser jag att det bör uppmärksammas att själva den ansökan som ställdes till tribunalen av uppenbara skäl inte innehöll några argument angående orsakerna till ovannämnda förväxling, motiveringen till att ansökan ingetts för sent eller möjligheterna till rättelse. Eftersom ansökan inte delgavs

harmoniseringsbyrån och det inte hölls någon muntlig förhandling fick parterna inte tillfälle att yttra sig i dessa frågor direkt inför tribunalen. [13] Det var således dels telefonsamtal och skriftlig kommunikation mellan advokaten och kansliet, dels kansliets identifiering av advokatens underskrift i original som låg till grund för det överklagade beslutet.

36. Det ska vidare erinras om de unionsrättsliga principer som förefaller vara mest relevanta för bedömningen av detta överklagande. Det gäller följande principer: Rättssäkerhetsprincipen, enligt vilken tidsfristerna för att väcka talan utgör tvingande rätt och inte är något som parterna eller domstolen kan råda över, rätten till ett effektivt rättsmedel inför en domstol på de villkor som anges i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, proportionalitetsprincipen, som innebär att de medel som föreskrivs i en unionsbestämmelse ska vara ägnade att säkerställa att de legitima mål som eftersträvas i den berörda lagstiftningen uppnås och att de inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål samt principen om skydd för berättigade förväntningar, som kan åberopas av varje person hos vilken en unionsinstitution, genom att ge tydliga försäkringar, har väckt grundade förhoppningar.

37. Mot bakgrund av dessa principer och omständigheterna i förevarande mål anser jag att den tredje och den sjätte grunden för överklagandet förtjänar särskild uppmärksamhet och jag ska bedöma dem först. De övriga grunderna kan därefter behandlas mer kortfattat.

Den tredje grunden: Underlåtelse att iaktta artikel 7.1 i instruktionen för justitiesekreteraren och punkt 57 b i de praktiska anvisningarna

38. Klaganden har gjort gällande att tribunalen gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att inte ge klaganden möjlighet till rättelse i enlighet med artikel 7.1 i instruktionen för justitiesekreteraren (enligt vilken justitiesekreteraren vid behov ska förelägga parterna att inom viss tid rätta till formella brister i de ingivna handlingarna) och punkt 57 b i de praktiska anvisningarna (enligt vilken en skälig tid ska fastställas inom vilken rättelse ska ske, om ansökan inte överensstämmer med formkravet att ombudets

13 — Jag vill framhålla att om det överklagade beslutet hade antagits på grundval av artikel 113 och inte artikel 111 i rättegångsreglerna skulle det ha varit nödvändigt att höra parterna. Det föreskrivs nämligen i nämnda artikel 113 att ”[t]ribunalen kan när som helst på eget initiativ, *efter att ha hört parterna*, avgöra om talan ska avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas …” (min kursivering). Eftersom den omständigheten att det är uppenbart att talan inte kan tas upp till sakprövning på grund av att ansökan ingetts för sent är ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas, är det inte lätt att särskilja tillämpningsområdena för artikel 111 och artikel 113 i rättegångsreglerna. Det är följaktligen inte heller lätt att identifiera omfattningen av den skyldighet som tribunalen har, att under förhållanden som dem i förevarande mål, bereda parterna tillfälle att yttra sig, om än enbart skriftligen, innan den antar ett beslut (se, bland annat, dom av den 2 maj 2006 i mål C-417/04 P, Regione Siciliana mot kommissionen (REG 2006, s. I-3881), punkt 37).

underskrift i original ska finnas i slutet av ansökan).

39. Först och främst kan jag inte ansluta mig till den av harmoniseringsbyrån framförda invändningen mot att ta upp denna grund till sakprövning. Harmoniseringsbyrån har nämligen betonat att klaganden inte åberopade punkt 57 b i de praktiska anvisningarna inför tribunalen.

40. Visserligen kan en grund avseende den tvist som gett upphov till målet vid domstolen som inte har anförts inför tribunalen i princip inte åberopas för första gången inför domstolen. [14] I förevarande mål anser jag emellertid att frågan huruvida grunderna för överklagandet kan tas upp till sakprövning inte kan bedömas i ljuset av deras likhet eller brist på likhet med de grunder som anförts i första instans. Klaganden hade nämligen inte någon som helst möjlighet att under förfarandet vid tribunalen åberopa någon grund avseende den aktuella bestämmelsen. Ansökan i sig kunde inte innehålla några förklaringar om förhållandena vid dess ingivande, förhållanden som av uppenbara skäl inte förelåg när ansökan formulerades. Vad beträffar kommunikationen – även den skriftliga – mellan klagandens advokat och kansliet, rör det sig inte i något fall om handlingar i vilka klaganden hade kunnat anföra en grund som skulle ha kunnat prövas inom ramen för dess talan.

14 — Se, bland annat, dom av den 21 september 2010 i de förenade målen C-514/07 P, C-528/07 P och C-532/07 P, Sverige m.fl. mot API och kommissionen (REU 2010, s. I-8533), punkt 126 och där angiven rättspraxis.

41. Jag finner klagandens argument i sakfrågan talande, medan harmoniseringsbyråns invändningar inte är övertygande.

42. I artikel 44.6 i rättegångsreglerna hänvisas det visserligen enbart till kraven i punkterna 3–5 när det föreskrivs att ansökan, om nämnda krav inte är uppfyllda, kan bli föremål för rättelse inom en av justitiesekreteraren fastställd skälig frist. Det är emellertid inte – tvärtemot vad harmoniseringsbyrån har påstått – fråga om en uttryckligen uttömmande uppräkning.

43. Det anges härvidlag i artikel 7.1 i instruktionen för justitiesekreteraren att denne ska tillse att de handlingar som ingår i akten uppfyller kraven ”i stadgan, i rättegångsreglerna, i Praktiska anvisningar till parterna samt i denna instruktion” och att justitiesekreteraren ”vid behov skall … förelägga parterna att inom viss tid rätta till formella brister i de ingivna handlingarna”. Härav drar jag slutsatsen att de åsyftade formella bristerna gäller alla formella krav som ställs i bestämmelserna i de fyra angivna instrumenten.

44. Avsaknaden av advokatens underskrift i original i slutet av ansökan är visserligen inte någon rent formell brist (såsom exempelvis användning av ett annat pappersformat än A4, som fordras enligt punkt 8 a i de praktiska anvisningarna), eftersom den rör identifieringen av en handling såsom härrörande från en behörig källa, och således själva dess

materiella innehåll. Underskriften är emellertid endast en av de omständigheter som, tillsammans, möjliggör denna identifiering. Dessa innefattar även bevis för sökandens rättsliga existens om sökanden är en juridisk person, att advokaten erhållit en fullmakt och att advokatens fullmakt har utställts av någon därtill behörig person samt ett intyg av vilket framgår att advokaten är auktoriserad. Avsaknaden av en enda av dessa omständigheter gör det omöjligt att verifiera att handlingen härrör från en behörig källa, vilket följaktligen medför att sakprövning inte kan ske. Eftersom det är utrett att avsaknaden av någon av de övriga handlingarna utgör en formell brist som kan rättas till, drar jag härav slutsatsen att detsamma gäller advokatens underskrift i original.

45. Enligt punkt 57 b i de praktiska anvisningarna ska, om en ansökan inte överensstämmer med formkravet att ombudets underskrift ska finnas i original i slutet av ansökan, ”delgivningen av den uppskjutas och en skälig tid fastställas inom vilken rättelse skall ske”.

46. Jag anser således att det i artikel 7.1 i instruktionen för justitiesekreteraren, jämförd med punkt 57 b i de praktiska anvisningarna – tydligt – föreskrivs att en rimlig tidsfrist för rättelse av ansökan ska fastställas när advokatens underskrift i original inte finns med i slutet av denna.

47. Harmoniseringsbyrån har emellertid invänt att det med stöd av instruktionen för justitiesekreteraren inte kan läggas till sådana möjligheter till rättelse efter det att tidsfristen för att väcka talan gått ut som inte föreskrivs i stadgan eller rättegångsreglerna.

48. Detta argument förutsätter för det första en distinktion mellan rättelse efter det att fristen för att väcka talan har löpt ut (som endast skulle kunna föreskrivas i stadgan och rättegångsreglerna och som skulle anges bland de fall som räknas upp i artikel 21 andra stycket i stadgan och i artikel 44.6 i rättegångsreglerna) och rättelse innan fristen för att väcka talan har löpt ut (som skulle kunna föreskrivas i den instruktion som tribunalen har utfärdat).

49. Inledningsvis anser jag emellertid inte att preciseringen i artikel 21 andra stycket i stadgan, att ”talan inte [får] avvisas på den grund att dessa handlingar inkommit först efter det att tiden för att väcka talan har gått ut”, kan innebära att avsaknaden av en sådan precisering i andra bestämmelser om rättelse med nödvändighet innebär att dessa andra fall av rättelse *inte* kan ske efter utgången av nämnda tidsfrist.

50. Sedan vill jag beträffande artikel 44.6 i rättegångsreglerna, artikel 7.1 i instruktionen för justitiesekreteraren eller punkt 57 i de praktiska anvisningarna framhålla att det i

dessa bestämmelser varken uttryckligen eller indirekt anges att rättelse kan ske, eller inte kan ske, efter utgången av fristen för att väcka talan. De tre bestämmelserna är formulerade på ett mycket likartat sätt, och i var och en av dem föreskrivs det att justitiesekreteraren ska fastställa en (rimlig) tidsfrist så att rättelse kan ske av en handling som har en formell brist. Om således rättelse kan ske efter det att fristen för att väcka talan har löpt ut i de fall som nämns i artikel 44.6 i rättegångsreglerna, finns det inte någon anledning att dra slutsatsen att något annat gäller i de fall som räknas upp i de båda andra bestämmelserna. [15]

51. Jag anser för övrigt att varje möjlighet till rättelse av en ansökan som föreskrivs i en förfarandebestämmelse med nödvändighet måste kunna användas efter det att fristen för att väcka talan har löpt ut. [16] Så länge fristen för att väcka talan inte har löpt ut är det nämligen alltid möjligt för en sökande att komplettera sin talan utan att det behövs en uttrycklig bestämmelse som tillåter detta, oavsett om det sker på sökandens initiativ eller till följd av ett meddelande från justitiesekreteraren om en formell brist. Om det inte är nödvändigt med någon uttrycklig bestämmelse för att rättelse ska vara tillåten *innan* fristen för att väcka talan har löpt ut, måste förekomsten av en sådan bestämmelse innebära att det är tillåtet med rättelse *efter* det att nämnda tidsfrist gått ut. Der är denna omständighet som gör det nödvändigt för justitiesekreteraren att intervenera och fastställa en rimlig frist härför. [17]

52. Men harmoniseringsbyrån har även gjort gällande att det inte kan införas något fall av rättelse genom de praktiska anvisningarna som inte finns angivet i rättegångsreglerna.

53. De praktiska anvisningarna utgör visserligen en norm av lägre dignitet än de rättegångsregler som utgör deras rättsliga grund. De båda instrumenten tillämpas inte desto mindre samtidigt och måste följaktligen i möjligaste mån tillämpas på ett samstämmigt sätt. I det aktuella fallet innehåller rättegångsreglerna inte någon bestämmelse av vilken den slutsatsen kan dras att endast de fall som anges där kan bli föremål för rättelse (eller rättelse efter utgången av tidsfristen för

15 — Om ett motsatsslut tvunget skulle göras av ordalydelsen i artikel 21 andra stycket i stadgan ("dock får talan inte avvisas på den grund att dessa handlingar inkommit först efter det att tiden för att väcka talan har gått ut"), så att, i ett fall där denna precisering saknas, rättelse måste ske innan tidsfristen för att väcka talan har gått ut – och jag finner ingen anledning att dra denna slutsats – skulle harmoniseringsbyråns argument vara inkonsekvent, eftersom det inte heller finns någon sådan precisering i artikel 44.6 i rättegångsreglerna.

16 — Och så länge ansökan inte har delgetts motparten. Men i enlighet med instruktionen för justitiesekreteraren ska en ansökan som har en formell brist inte delges.

17 — Det är självklart att justitiesekreteraren, vid fastställandet av en frist, i varje enskilt fall måste ta hänsyn inte bara till vad som är rimligt för sökanden utan även till vad som är rimligt ur svarandens synpunkt (samt, i varumärkesmål som detta, vad som är rimligt för motparten i förfarandet vid harmoniseringsbyrån), vars rättsliga ställning måste kunna bestämmas på ett tydligt och säkert sätt, med hänsyn till talefrister och delgivning.

att väcka talan). Följaktligen är det möjligt att tolka rättegångsreglerna och de praktiska anvisningarna på ett samstämmigt sätt i den mån de fall av rättelse som föreskrivs i de sistnämnda inte begränsas till perioden före utgången av tidsfristen för att väcka talan. Om det däremot hade funnits en konflikt mellan dem skulle bestämmelsen i rättegångsreglerna ta över. Det tycks mig dock som om parterna, även i ett fall där de praktiska anvisningarna går utöver vad som är tillåtet i stadgan eller rättegångsreglerna, har rätt att förvänta sig att tribunalen anser sig bunden av de anvisningar som den själv har utfärdat, i synnerhet i fall då tribunalen ex officio och utan att höra parterna beslutar att talan ska avvisas.

54. Harmoniseringsbyrån har slutligen gjort gällande att de fall av rättelse som finns angivna i punkterna 55–59 i de praktiska anvisningarna inte gäller talans upptagande till sakprövning, utan endast ansökans delgivning till svaranden.

55. Detta argument kan enligt min mening inte godtas. Visserligen preciseras det i var och en av ifrågavarande punkter i de praktiska anvisningarna huruvida delgivningen ska ske vid en senare tidpunkt eller ej. Det är i övrigt sannolikt att talan kan tas upp till sakprövning även om vissa av de nämnda bristerna – exempelvis utebliven numrering av styckena (punkt 57 c) – inte rättas till. Andra däremot – inbegripet avsaknad av advokatens eller ombudets underskrift i original i slutet av ansökan (punkt 57 b), som det är fråga om i förevarande mål – får med nödvändighet till följd att talan avvisas om bristerna inte rättas till. Det är således inte möjligt att hävda att de fall av rättelse som anges i punkt 57 i de praktiska anvisningarna endast påverkar ansökans delgivning och inte talans upptagande till sakprövning.

56. Jag anser därutöver att uttalandet i punkt 28 i det överklagade beslutet, om att punkt 57 o i de praktiska anvisningarna gör det möjligt att ”skjuta upp tribunalens bedömning av sakprövningsförutsättningarna i artikel 43.1 andra stycket i rättegångsreglerna”, saknar betydelse härvidlag. Varje gång som det ifrågasätts om sakprövningsförutsättningarna är uppfyllda skjuts nämligen tribunalens bedömning med nödvändighet upp i förhållande till den relevanta dagen för bedömningen, utan att det behövs någon särskild bestämmelse om detta.

57. Följaktligen är min uppfattning att överklagandet kan bifallas på den tredje grunden.

Den sjätte grunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar

58. Klaganden har gjort gällande att tribunalen åsidosatte proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar när den avvisade talan, trots att åtta exemplar av ansökan som alla innehöll advokatens underskrift hade mottagits per telefax eller genom brev inom tidsfristen. Det föreskrivs såväl i instruktionen för justitiesekreteraren (artikel 7) som i de praktiska anvisningarna (punkt 57 b) att ansökan kan rättas i syfte att advokatens underskrift i original ska kunna finnas på ansökan.

59. Harmoniseringsbyrån har understrukit att rätten till ett effektivt domstolsskydd inte påverkas av en strikt tillämpning av förfarandefrister och andra väsentliga formföreskrifter. Den omständigheten att talan inte kan tas upp till sakprövning på grund av att ansökan inkommit för sent strider inte mot nämnda rätt och är inte heller oproportionerlig. Punkt 57 b i de praktiska anvisningarna kan inte ge upphov till berättigade förväntningar vad gäller rättelse av en ansökan som saknar underskrift i original och kan inte på något sätt utgöra ett undantag från det tydliga krav som ställs i artikel 43.6 i rättegångsreglerna.

Skyddet för berättigade förväntningar

60. Vad först beträffar principen om skydd för berättigade förväntningar, erinrar jag om att denna princip kan åberopas av varje person hos vilken en unionsinstitution, genom att ge tydliga försäkringar, har väckt grundade förhoppningar. Däremot kan inte en person som inte fått sådana försäkringar åberopa att denna princip har åsidosatts. [18]

61. Är det möjligt att i förevarande mål dra slutsatsen att tribunalen (eller dess kansli) har gett tydliga försäkringar som kan ha väckt en förhoppning hos klagandebolaget om att dess ansökan skulle kunna rättas?

62. Det är visserligen sant att klaganden inte har påstått sig ha fått någon uttrycklig försäkran härvidlag. Emellertid kan förekomsten av de ovan citerade bestämmelserna i instruktionen till justitiesekreteraren (särskilt artikel 7) och i de praktiska anvisningarna (särskilt punkt 57) ha gett intryck av att det fanns en sådan möjlighet till rättelse som åberopats i förevarande mål. Sökande borde rent allmänt kunna förlita sig på att tribunalen iakttar de regler som den själv har antagit. Det framgår vidare av det överklagade beslutet och av

18 — Se, senast, dom av den 7 april 2011 i mål C-321/09 P, Grekland mot kommissionen, punkt 45 och där angiven rättspraxis.

skrivelsen av den 3 februari 2010 att kansliet den 2 februari 2010, närmare bestämt dagen efter det att tiodagarsfristen i artikel 43.6 i rättegångsreglerna hade löpt ut, ”begärde att [klaganden] skulle översända den undertecknade ansökan i original”.[19] Mot bakgrund av nämnda bestämmelser kunde en sådan begäran endast tolkas som en precis försäkran (om än underförstådd) om att det fanns en möjlighet att ansökan kunde rättas till genom översändande av det undertecknade originalet. Eftersom kansliet inte hade nämnda original i sin besittning och såväl tidsfristen för att väcka talan som tiodagarsfristen hade löpt ut, kunde det nämligen inte ha något annat syfte att förete originalet än att åstadkomma rättelse. En sökande som mottar en sådan begäran av kansliet och känner till att såväl tidsfristen för att väcka talan som tiodagarsfristen har löpt ut kan inte dra någon annan slutsats än att en rättelse är möjlig. Om kansliet inte hade originalet i sin besittning vid den tidpunkten skulle det nämligen inte ha tjänat något till att begära att originalet skulle företes vid en senare tidpunkt enbart som en bekräftelse.

63. Med hänsyn till denna precisa, om än underförstådda, försäkran från kansliets sida samt bestämmelserna i artikel 7 i instruktionen för justitiesekreteraren och i punkt 57 i de praktiska anvisningar som tribunalen utfärdat och som följaktligen ger upphov till en presumtion om att tribunalen iakttar dem, kunde klaganden enligt min mening hysa berättigade förväntningar på att tribunalen inte omedelbart skulle bortse från möjligheten att ingivandet av ansökan kunde rättas till genom att originalet ingavs som svar på kansliets begäran, till och med i avsaknad av ett ursäktligt misstag från klagandens eller hans advokats sida, eftersom något villkor om att ett sådant misstag ska ha begåtts vare sig anges i nämnda bestämmelser eller uppgavs av kansliet.

64. I det överklagade beslutet hänvisade tribunalen som skäl för sitt beslut om avvisning dels till att det är enbart den dag då den undertecknade ansökan ingavs i original, det vill säga den 5 februari 2010, som ska beaktas vid bedömningen av om tidsfristen iakttagits, dels till att uteblivet ingivande inom den i artikel 43.6 i rättegångsreglerna föreskrivna tiodagarsfristen av den undertecknade ansökan i original inte finns med bland de fall av rättelse som anges i punkterna 55–59 i de praktiska avisningarna.[20] För övrigt nöjde sig tribunalen med att pröva och underkänna de argument som klagandens advokat framförde i sin skrivelse till kansliet av den 12 februari 2010, där han gjorde gällande av det begåtts ett ursäktligt misstag.

19 — Punkt 4 i det överklagade beslutet. Dagen för begäran preciseras inte i nämnda beslut men den framgår av skrivelsen av den 3 februari 2010 (se punkt 20 ovan), vars exakthet i detta avseende inte verkar ha bestritts. Men även om det antas att kansliet begärde att originalet skulle översändas samma dag som de sju exemplaren mottagits, det vill säga den 1 februari 2010, den dag då tiodagarsfristen för översändande av originalet gick ut, är det inte självklart att kansliet ansåg det sannolikt att det, innan nämnda frist gick ut vid midnatt, i Luxemburg skulle ta emot den handling som fortfarande var hos advokaten i Paris.

20 — Punkterna 17 och 28 i det överklagade beslutet.

65. Påståendet att uteblivet ingivande inom tidsfristen av den undertecknade ansökan i original inte finns med bland de fall av rättelse som anges i punkterna 55–59 i de praktiska avisningarna förefaller mig vara oriktigt, eftersom dessa fall inbegriper, i punkt 57 b, avsaknad av ombudets underskrift i original i slutet av ansökan.

66. Tribunalen tog hur som helst inte någon hänsyn till möjligheten till rättelse genom ingivande av det undertecknade originalet som svar på kansliets begäran – en möjlighet som klaganden kunde ha berättigade förväntningar på – utan den beaktade enbart huruvida den konstaterade avvisningsgrunden kunde undanröjas med hänsyn till att det begåtts ett ursäktligt misstag. Tribunalen förefaller således ha åsidosatt principen om klagandens skydd för berättigade förväntningar.

Proportionalitetsprincipen

67. Vad gäller proportionalitetsprincipen ska det prövas huruvida tribunalens tillämpning av sina handläggningsregler i det överklagade beslutet var ägnad att uppnå det eftersträvade målet och härvid inte gick utöver vad som var nödvändigt.

68. Såsom tribunalen erinrade om i sitt beslut är det eftersträvade målet att säkerställa tydlighet och säkerhet i rättsförhållanden och att undvika diskriminerande eller godtycklig behandling vid rättskipningen. En strikt tillämpning av talefristerna och kravet på att den ansökan som inges innehåller en underskrift i original av en person som äger sådan behörighet gör det möjligt för (bland annat) unionens institutioner, organ och byråer mot vilkas rättsakter talan kan väckas att kontrollera, när en viss tidsfrist gått ut, att det inte har väckts någon talan som kan tas upp till sakprövning mot denna rättsakt.

69. En potentiell svarandes intresse av att erhålla visshet angående den antagna rättsaktens ställning som angripen eller oangripbar måste emellertid vägas mot det intresse som varje person har som anser sig förfördelad genom rättsakten att under rimliga förhållanden kunna väcka talan mot den. Det eftersträvade målet i termer av tydlighet och rättssäkerhet är således dubbelt. Det handlar inte enbart om att skydda svaranden mot talan som väcks för sent och obestyrkta ansökningar, utan även om att tillförsäkra sökanden rätten till ett effektivt rättsmedel. Varje bestämmelse och varje rättsakt som rubbar den väsentliga jämvikten mellan de båda delmålen genom att på ett överdrivet sätt gynna det ena på bekostnad av det andra är enligt min mening oförenlig med proportionalitetsprincipen.

70. Det har inte påstått i förevarande mål att de aktuella tidsfristerna eller kravet på att ansökan är bestyrkt skulle kunna utgöra hinder för klagandens möjlighet att väcka talan mot

företagsbeslutet. Tribunalen omintetgjorde emellertid denna möjlighet genom att konstatera att talan inte kunde tas upp till sakprövning på grund av en formell brist till följd av ett misstag från klagandens sida. Eftersom jag, såsom jag anfört ovan, anser att konstaterandet att talan skulle avvisas inte var påkallat av de tillämpliga bestämmelserna, ska det prövas huruvida tribunalens beslut i alltför hög grad gynnade harmoniseringsbyråns skydd, på bekostnad av klagandens rätt till ett effektivt rättsmedel.

71. Enligt min mening har jämvikten mellan ifrågavarande intressen i det överklagade beslutet faktiskt förskjutits alltför mycket till förmån för harmoniseringsbyrån.

72. För det första varierar den dag som är relevant för avgörandet av om en ingiven ansökan är formellt riktig beroende på ett antal faktorer, bland annat den dag då sökanden kunde få kännedom om den angripna rättsakten, huruvida en rättshjälpsansökan ingetts i förväg eller ej, [21] huruvida ansökan översänts ”per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel som tribunalen förfogar över” och möjligheterna till rättelse efter det att tidsfristen för att väcka talan har löpt ut (av vilka åtminstone den möjlighet som föreskrivs i artikel 21 andra stycket i stadgan är obestridlig). I övrigt kan en formellt riktig ansökan i praktiken aldrig delges svaranden samma dag som den registreras på kansliet. En potentiell svarande kan således inte utan att kontrollera (åtminstone) alla dessa faktorer vara säker på att hans rättsakt kommer att undgå att angripas. Den dag då vederbörande kan bli förvissad om detta kan till och med infalla långt senare än den dag då tidsfristen för att väcka talan har löpt ut och för att förvärva denna visshet kan det vara nödvändigt att höra sig för hos kansliet.

73. För det andra begränsar kansliets möjlighet att fastställa en (rimlig) tidsfrist för rättelse av en ansökan som inte överensstämmer med vissa formella föreskrifter betydligt risken för att svarandens period av ovisshet förlängs enbart på grund av ett felaktigt beteende från sökandens sida.

74. Mot bakgrund av det ovan anförda och de faktiska omständigheterna i detta mål (ingivande av ansökan per telefax – varvid det inte har bestritts att faxkopian var en exakt återgivning av originalet – före utgången av tidsfristen för att väcka talan, ingivande av sju exemplar av ansökan, beträffande vilka det inte har bestritts att de är exakta kopior

21 — Artikel 96.4 i rättegångsreglerna har följande lydelse: ”När en rättshjälpsansökan inges upphör tidsfristen för att väcka talan att löpa till dess att beslutet om denna ansökan delges eller … till dess att beslutet om att utse den advokat som ska företräda sökanden delges.”

av originalet, inom den tiodagarsfrist som föreskrivs i artikel 43.6 i rättegångsreglerna och ingivande av originalet fyra dagar senare som omedelbart svar på en begäran från kansliet efter det att nämnda tidsfrist hade löpt ut), är jag av den uppfattningen att tribunalen har åsidosatt proportionalitetsprincipen genom att utesluta varje möjlighet till rättelse med stöd av de bestämmelser den själv har antagit.

75. Följaktligen anser jag att överklagandet kan bifallas på den sjätte grunden.

Mellanliggande anmärkning

76. Det framgår av min bedömning av den tredje och den sjätte grunden att jag bedömer att överklagandet ska bifallas. Eftersom det är uppenbart att målet inte är färdigt för avgörande ska det återförvisas till tribunalen.

77. Om domstolen skulle göra en annan bedömning av dessa båda grunder anser jag inte, av skäl som jag nedan ska kortfattat redogöra för, att domstolen kan bifalla överklagandet på de återstående grunderna.

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 111 i rättegångsreglerna

78. Klaganden har hävdat att generaladvokaten inte har hörts, i strid med artikel 111 i rättegångsreglerna.

79. Det är sant att det i nämnda artikel, som ligger till grund för det överklagade beslutet, föreskrivs att generaladvokaten ska höras. Det preciseras emellertid i artikel 2.2 i rättegångsreglerna att hänvisningarna till generaladvokaten ”[endast är] tillämpliga i de fall en domare har utsetts att tjänstgöra som generaladvokat”. I förfarandet vid tribunalen utsågs emellertid inte någon domare att tjänstgöra som generaladvokat. Eftersom grunden saknar verkan, kan överklagandet inte bifallas i denna del.

Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 43 i rättegångsreglerna

80. Klaganden har förebrått tribunalen att den tolkade artikel 43 i rättegångsreglerna på ett felaktigt sätt när den fann att ansökan hade ingetts för sent. Klaganden har betonat att omständigheterna i detta mål skiljer sig från dem som ledde till beslutet i målet PubliCare Marketing Communications

mot harmoniseringsbyrån,[22] vilket nämns i punkt 17 i det överklagade beslutet. I det målet inkom ansökan i original för sent efter översändandet per telefax, därför att postförsändelsen inte var tillräckligt frankerad. I förevarande mål mottog kansliet sju exemplar av ansökan som undertecknats av klagandens advokat den 1 februari, det vill säga innan den tillämpliga tidsfristen hade löpt ut. Den relevanta frågan gäller identifieringen av originalansökan. Det ges inte alls några närmare anvisningar i artikel 43 angående ansökans underskrift (färg, typ av penna, etcetera). Testet med den fuktiga trasan kan ifrågasättas eftersom det finns bläck som inte löser upp sig. Tribunalen lade således i det överklagade beslutet till villkor som inte finns i artikel 43 i rättegångsreglerna, utan att ange vilken metod som gjort det möjligt att särskilja originalet från kopian.

81. Harmoniseringsbyrån anser att det är uppenbart att överklagandet inte kan vinna bifall på denna grund. Enligt artikel 43.1 i rättegångsreglerna fordras att advokaten egenhändigt skriver under ansökan.[23] Det preciseras således i artikel 7.3 i instruktionen för justitiesekreteraren att justitiesekreteraren endast ska godta ingivandet av handlingar ”med underskrift i original av en parts advokat”. Vilken metod som justitiesekreteraren använde sig av för att skilja originalet från kopian saknar relevans, eftersom klaganden inte har bestritt att de handlingar som ingavs den 1 februari 2010 inte var originalhandlingar. Det har således inte hävdats att tribunalen missuppfattat de faktiska omständigheterna. Frågan huruvida den handling som inkom till kansliet den 5 februari verkligen var originalet är irrelevant. Även om det hade rört sig om originalet inkom det för sent. I det motsatta fallet kan talan inte tas upp till sakprövning enligt artikel 43.1 i rättegångsreglerna.

82. Det förefaller som om klaganden genom denna grund särskilt kritiserar att kansliet använde ”testet med den fuktiga trasan” och tribunalens bekräftelse av testet, vilket enligt klaganden får till följd att de tillämpliga bestämmelserna utökas med villkor angående det sätt på vilket en behörig person ska fästa sin underskrift i original på en rättegångshandling som inte anges i lagtexten.

83. Jag kan inte acceptera detta resonemang, även om vissa av de argument som framförts inom ramen för denna grund kan vara relevanta inom ramen för andra grunder.

84. Kravet på underskrift i original på vissa handlingar (original) men inte på andra (kopior) förutsätter med nödvändighet att det är möjligt att skilja originalet från kopian. I motsats till vad klaganden verkar ha anfört, innehåller det överklagade beslutet inte något precist krav i detta avseende. Även om användningen av ett bläck som kan lösa upp sig, och/eller av en annan färg än den på kopior,

22 — Förstainstansrättens beslut av den 28 april 2008 i mål T-358/07, PubliCare Marketing Communications mot harmoniseringsbyrån.

23 — Förstainstansrättens beslut av den 24 februari 2000 i mål T-37/98, FTA m.fl. mot rådet (REG 2000, s. II-373).

utgör några av de medel som kan säkerställa särskiljandet, finns det inte något i beslutet som utesluter andra bevismedel.

85. I vart fall har det på intet sätt bestritts att det test som justitiesekreteraren utförde i förevarande fall, hur improviserat det än var, faktiskt gjorde det möjligt att identifiera originalet bland de åtta exemplar av ansökan som fanns i kansliets besittning.

86. Min åsikt är således att överklagandet inte kan bifallas på den andra grunden.

Den fjärde och den femte grunden: Ursäktligt misstag eller oförutsebara omständigheter

87. Klaganden har dels gjort gällande att det begåtts ett ursäktligt misstag. Då den mängd kopior som fordrades (sammanlagt 2 651 sidor) var avsevärd, tog klagandens advokat hjälp av en utomstående tjänsteleverantör. I det avseendet handlade han omsorgsfullt. Tjänsteleverantören glömde att lägga in en handling i försändelsen till tribunalen, ett misstag som advokaten lyckades korrigera i tid. Klaganden handlade i god tro. Alla handlingar som lämnades in till kansliet var undertecknade och inkom i tid. Klaganden har dels gjort gällande att förväxlingen av originalet och kopiorna var en följd av onormala omständigheter som inte beror på klaganden, det vill säga tjänsteleverantörens förväxling av originalet och kopiorna samt samma leverantörs översändande av en ofullständig bilaga. Klagandebolaget gjorde allt som stod i dess makt för att åtgärda dessa problem och handlade hela tiden i god tro, övertygat om att originalet redan kommit kansliet till handa.

88. Harmoniseringsbyrån anser att begreppet ursäktligt misstag endast avser särskilda omständigheter, såsom att den berörda institutionen har uppträtt på ett sätt som i sig eller i avgörande utsträckning har varit ägnat att skapa en ursäktlig villfarelse hos en enskild i god tro. Det är dock synnerligen viktigt att kunna särskilja ett original från en kopia. Klaganden borde tydligt ha skiljt originalet från kopian, exempelvis genom att låta originalet undertecknas med en penna med blått bläck. Om klaganden hade agerat snabbare skulle en rättelse kunnat ske inom tidsfristen för att väcka talan. Harmoniseringsbyrån anser för övrigt att förväxlingen av originalet och kopiorna ska tillskrivas klaganden.

89. Vad angår dessa båda grunder är jag överens med harmoniseringsbyrån. Förberedelsen, övervakningen och kontrollen av de handlingar som ska inges till kansliet ingår helt och hållet i det ansvar som den berörda partens ombud har gentemot den som han eller hon ansvarar för, under dennas övervakning. Visserligen kan extraordinära och/eller oförutsebara omständigheter föreligga som leder till en helt och hållet ursäktlig villfarelse. I förevarande fall finns det emellertid inte något i det som konstaterats av tribunalen eller som påståtts av klaganden som gör det möjligt att dra någon annan slutsats än att klagandebolaget eller dess advokat brustit i sin omsorg, sannolikt till följd av bristande

planering i samband med en strikt talefrist. Det framgår tydligt av rättegångsreglerna att ansökan ska inges till kansliet i original, vilket innebär att varje sökande underrättas om det nödvändiga i att identifiera detta original. Det ankommer helt och hållet på sökanden att ombesörja vilka medel som ska användas i detta syfte. Det krävs inte något särskilt tillvägagångssätt, men det kan visa sig ändamålsenligt att särskilja original och kopior genom färgen på bläcket i underskriften eller med hjälp av någon annan lämplig metod.

90. Enligt min mening är det således inte möjligt att bifalla överklagandet på grunderna avseende ursäktligt misstag och oförutsebara omständigheter.

Slutliga anmärkningar

91. Vi befinner oss vid en tidpunkt då Europeiska unionens tre domstolar föreslår att Europeiska unionen råd ska godkänna att bestämmelser om systemet ”e-curia” införs i rättegångsreglerna för var och en av de nämnda domstolarna. Detta system är avsett att göra det möjligt att inge och delge rättegångshandlingar på elektronisk väg med bestyrkande med hjälp av en e-legitimation, och de handlingar som inges på detta sätt kommer att kunna betraktas som original. Det aktuella överklagandet förefaller därför avse ett system som på sikt är på väg att försvinna.

92. Även om det således möjligen bara är ett minskande antal framtida mål som direkt berörs av ett avgörande i detta mål, anser jag det vara viktigt att domstolen tar ställning till vad som ska gälla i en situation där en inom fristen ingiven handling till följd av ett misstag är en exakt kopia av det original som borde ha ingetts i stället, men där originalet har ingetts omedelbart efter en begäran från kansliet och där sökanden med hänsyn till denna begäran och de bestämmelser som tribunalen själv har antagit har haft anledning att tro att den beviljades en kort tidsfrist för rättelse av ansökan.

Rättegångskostnader

93. Enligt artikel 69.1 i domstolens rättegångsregler ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Enligt artikel 69.3 i rättegångsreglerna kan domstolen emellertid besluta att vardera parten ska bära sin kostnad om särskilda omständigheter motiverar det.

94. Även om jag i detta fall anser att harmoniseringsbyrån ska tappa målet, tycks det mig som om de särskilda omständigheterna i samband med detta överklagande motiverar att den inte förpliktas att ersätta klagandens rättegångskostnader. Harmoniseringsbyrån har nämligen på intet sätt bidragit till att tribunalen ansåg det vara uppenbart att talan inte kunde tas upp till sakprövning, och dess intervention på stadiet för överklagandet har inte förorsakat klaganden några som helst kostnader, eftersom klaganden efter det att harmoniseringsbyråns svarsinlaga inkom varken har begärt att få inkomma med en replik eller att få yttra sig vid en muntlig förhandling.

95. Under dessa förhållanden anser jag det vara rättvist att vardera parten får bära sin egen rättegångskostnad i samband med överklagandet.

Förslag till avgörande

96. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att domstolen ska:

— upphäva Europeiska unionens tribunals beslut av den 18 juni 2010 i mål T-51/10, Bell & Ross mot harmoniseringsbyrån,

— återförvisa målet till Europiska unionens tribunal, och

— förplikta vardera parten att bära sina rättegångskostnader i samband med överklagandet.